

Պ. Ա. Յ. Մ. Ա. Ն. Բ.

ՊՈՐՏԱԿԱՆ

Տարեկան 12 ֆր.
Վեցամսեայ 6 ֆր.

ՍՐՏԱՍԱՀԱՆԱՆ

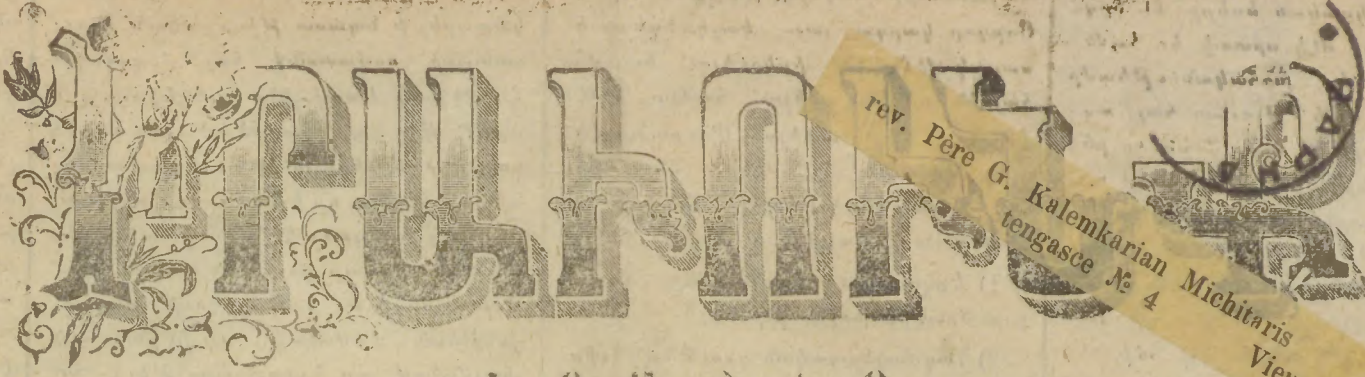
Երկու քիւր մեկ ծրարով
Տարեկան 14 ֆր.
Վեցամսեայ 7 ֆր.

ՍՄԵՐԻԿԱ

Տարեկան 2 60 Տօր.
Վեցամսեայ 1.50 Տօր.

ԿՈՆՏԱԿՏ

ԾԱՆՈՒՑՄԱՆ ՏՈՂԸ
20 ՄԵՐ.

Կ Ի Ր Ա Կ Ի

Ա Ջ Կ Ա Յ Ի Ն Ե Ի Կ Ա Ղ Ա Գ Ա Կ Ա Ն

Ը ՀՐԱՅՈՐԱԿՈՒԹ ԵՄԵՆ ԶՈՐԵՐԸՆԵՐԻ ՆԻ ՇԱՄԱԹ

Հ. Ա. Ս. Ս. Լ.

Redaction du Journal

«Travounk»

(Bulgarie) VARNA

Редакция

«ВѢСТНИКЪ»

«Травунк»

ВАРНА

Գրութիւնք եւ լին
արտոյր

ԱՆՈՒՆԻ ՈՃԻՐՆԵՐ

Ուսուցչի մէջ վարդապետի ըս-
պանութեան հազիւ շաբաթ մը յե-
տոյ, ահա Սօֆիայի մէջ կըս-
պանութեան Պօրիս Սարաֆով եւ
կարմաւոյ, երկու հաշակաւոր
յեզափոխապետն ու եւ ինչպէս հայ
յեզափոխական վարդապետ գիտա-
պատ ինչպէս հայ յեզափոխակա-
նի մը գնդակէն, նոյնպէս ալ եւ
աւելի քստմնելի երկու պուլկար
յեզափոխապետն միաժամանակ
գիտաբար ինչպէս պուլկար յե-
զափոխապետի մը արձակած դըն-
դակներէն, այս Սօֆիայի կրկ-
նակ ոճիքը գործողը Ռուսչուքի
տէրօրիւթիւն նման պարզ ու միա-
միտ (ինչ որ կը կարծենք) գոր-
ծիք մը չէ, այլ ինքն ալ խըմ-
բայեալ մը փրօնակի Նիքոլա
Բանկեան է եղբոր որ Մակեդո-
նիայի մէջ իր խմբովը բաւական
գերեւ կատարեւ է:

Ինչու այս եղբայրասպանու-
թիւնները, իրենց մահը աչք առ-
ած հասարակաց թշնամիի կուրծք
տուող եւ հազար ու մէկ արկա-
ծախնդրական խոյանքներու մէջ
իրենց կեանքը ճողպարել յաջո-
ղը եւ վաղուան համար ալ մի-
եւնոյն արկածներուն անձնատը-
ւութիւն ուխտող հերոսներ ըս-
պանութեան իրենց եղբոր գնդակ-
ներով:

Անշուշտ այս տեսակ քստմնե-
ցուցիչ ոճիքները չեն որ յաջ-
ժողովրդեան յեզափոխութեան
վարկը կը բարձրացնեն. այլ
զայն տեսի վարկաբեկ կընեն
եւ հակասութիւն չէ՝ այդ ոճիք-
ներէն վերջ ելլել ժողովուրդէն
համակրութիւն եւ աջակցութիւն
սպասել:

Վարդապետի համար ըսին թէ
գրամ կերեր է՝ բայց ապացոյց-
ները երեւան բերին թէ վար-
դապետ իր անձնական հաշիւին չէ
կերեր այդ գրամը, այլ այն մի-
եւնոյն կուսակցութեան հաշիւին
ծառայող թերթը կերեր է. նոյն-
պէս կը տարածայնուի թէ Պօրիս
Սարաֆով գրամական հաշիւներ
չէ ներկայացուցեր բայց միեւ-

նոյն տեսն փաստ է թէ Սարա-
ֆով Սահեղանական Ներքին
կազմակերպութեան համակրանքը
ունէր իր հեռա քանի որ քուէ-
ներն ստուար մեծամասնութեամբ
գեղեքանի մը ամիս առաջ բար-
ձրագոյն կոմիտէի նախագահ ըն-
տրուած էր. Հեռեւաբար այս
սպանութեանց պատճառը պէտք
է որ իշ կողմ փնտռել կուսակցա-
կան էնթրիքներու, նախնաճու-
թեան եւ փառամոլութեան մէջ,
եւ ահա տեսնք եւ որ յեզափոխ-
ութիւնը վարկաբեկ կընեն անոր
նուիրականութիւնը կազարտեն եւ
հասարակաց թշնամիին ուրախու-
թիւն կուրծքէն քաշալերու-
թիւն կուտան ասոր իր բռնու-
թիւնները բռնապետութիւն:

Համարաւոր պուլկար գրագէտ
Բրոֆէնտը եւ մակեդոնական գո-
միթէին նախկին նախագահ Մի-
խայիլովսքի ոճիքին առթիւ Տիեզ-
նիկի խմբագրին այսպէս կըսէ.
«Հիմակ մակեդոնական խմբագրով
պուլկար կառավարութիւնը չու-
ղեր ինքզինքը վտանգել
«Գործէն մէջ կազմ կը քաշուին
լուրջ պուլկարներն անով կը
զբաղին ծայրայեղ տարրերը
որ ամէն ուղիամտութեան գիտեն
պատասխանել միայն դաշտիով
եւ վեցահարուածեանով»:

Միխայիլովսքիի այս խօսքեր
լաւ կ'որակին ինչպէս պուլկարը
նոյնպէս ալ նոյն հայ յեզափո-
խականները որ ինքզինքնին
գործի վրայ ցոյց տալու համար
կը ճախին:

Այս աշխատեցումը պիտի չար-
ունակուի մեր մէջ ցորչափ մտքի
մշակումին համաքայլ չընթանար
մեր կրթական հաստատութեանց
եւ մամուլին մէջ սրտիկ զգա-
ցումի մշակումը. Այսօր ուսու-
ցիչ երիտասարդութիւնը եւ ար-
տասահմանի մուլը մեծաւ մա-
սամբ հեռու են մեր փոկիքէն
եւ երիտասարդներու սիրտը ու
զգացումը մշակելու եւ ազնուա-
ցնելու դեպքէն, այլ անսնք աւելի
ազդեցնելու եղանակ են ու կ'ըլլան
գեղա ազնուութենէ ու լրջութենէ

հեռու ծայրայեղութեանց. եւ
հետեւաբար Ռուսչուքի ու Սօֆիայի
նոր եղբայրասպանութիւնները
վերջինները չպիտի ըլլան դժ-
բաղդաբար:

ԿՈՎԿԱՍԵԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

Անդրկովկասի Սոււնի մահմե-
տականներու Միւլթիմիս Նոյ, 17ին
այցելելով Տփլիսի Հայոց Արաշ-
նորդ Տէր Դէսրգ Արքեպիսկոպո-
սին յայտնած է որ ինքը հիւանդ
պութեան պատճառով չի կարող
լինել անձամբ ներկայ գալու
եւ Ամենայն Հայոց Կաթողիկո-
սի Մահման առթիւ կատարուած
Հագեհապետներուն, իր կողմէ
նեղակցացուցիչներ զրկուած էր:
Այսօր քիչ մը առողջացողով իր
պատքը համարած է անձամբ ներ-
կայանալ եւ յանուն իր ք. միւլթի-
միսին ժողովուրդին ցաւակցու-
թիւն յայտնել հայոց նկեղծու-
ն եւ ժողովուրդին ասոր կրած ծա-
նը կտրուտին առթիւ:

Առաջնորդը շնորհակալութիւն
յայտնած է Միւլթիմիսին Հայ ժո-
ղովուրդի եւ իր կողմէն Սոււնի
ազգայնականութեան արտայայտած
եղբայրական զգացումներուն հա-
մար:

Նոյեմբ. 18ին Տփլիսի մէջ մեծաւ
Ռուսաստանի Շիա Մահմետական
դաւանութեան հոգեւոր պետը,
Շէյխ Իւլ Խալալ:

Նախարարական քաղ. Տ. Դաւիթ
Իւզրաշեանը Պագուի հայոց մար-
դասիրական ընկերութեան գու-
մարներ նուիրած էր իր հան-
գուցեալ Խոսրով ողջուն անու-
նով ողբանոց մը կառուցանելու
համար. նոյն բարեսէր ազգայինը
խոստացեր է այս ագնամ գարձ-
եալ 10,000 ռուպլի նուիրել որ
բանոցին գրամագլուխ գոյացը
նեւ ինչպատակաւ:

Ինքնաշնորհ կտակէն ալ նոյն
ընկերութեան 5000 ռուպլի յառ-
կացուած է գատարանի որոշու-
մով:
— Պէտարապիոյ առաջնորդ

Տ. Ի. Ներսէս արքեպիսկոպո-
սի շնորհով թեմամբ մեծ կալուս-
տաւոր Մանուկ Բէյ իշխանուհին
Վեհ. Կաթողիկոսի կողմակիին հի-
ման վրայ 1000 ռուպլի նուիրած
է Դէսրգեան ձեմարանին, ուր
պաշտպանեալ որդեգիր մըն ալ
ունի:

— Երաշտութեան պատճառաւ
չատ վնասուած են կողկոսի տա-
փարակ տեղերը գոնուող գիւղե-
րը. Հայցի պակասութեանէն զատ
գարմանի եւ խոտի ալ մեծ պա-
կասութիւն կայ. Այս ձեռք կա-
րելութիւն չկայ տաւար եւ ոչ-
խար պահելու. Դիւղացիները
պտուղամատուցութիւններ կ'ը-
կեն փողարքային պետական նը-
պաստ խնդրելու համար:

Կովկասի շատ մը կողմերէն
հոգեւոր Հայրիկի գաղաղին վը-
րայ պտակ գնելու փոխարէն գու-
մարներ կը շրկուին ՎՄԶիկի ի
նչպատ թրքայայ սովետներուն
Այս նպատակներու ընդհանուր գա-
մարը 2058 ռուպլի հասած է եւ
հետզհետէ նոր գումարներ կը
հասնին նոյն թերթի խմբագ-
րութեան:

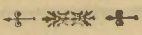
ՀԱՄԵՐԱՇԽՈՒԹԻՒՆ ԱՌԱՆՑ ԴԱՇՆԱԿՑՈՒԹԵԱՆ

Աղէքսանդրիա 25 Նոյեմ.
Կիրակի օր հրապարակային մողով
տեղի ունեցաւ Աղէքսանդրիոյ մեծա-
գոյն սրահներէն միոյն մէջ, նախա-
ձեռնութեամբ հին եւ վեր. Հնչակեան
Վասնաճիւղերու Որոշեալ ժամանակին
սրահը լեցուած էր երկսեռ խոռո-
քագլու թեմեր մը. շատեր ոտքի վրայ
մնացած էին եւ մաս մըն ալ սրահը
տեղ չը գտնելով գրուն պատուհան-
ներուն առջեւ լեցուած էր ժամը
3ը քառորդ անցած բեմին վարագոյրը
բացուեցաւ եւ նորսկազմ երկսեռ եր-
գեցիկ խումբը ծկսաւ երգել «Տալու-
րիկ»ը:

Իրգէն վերջը բեմ բարձրացաւ ծա-
փահարութեանց մէջ Տիար Մ. Տա-
մատեան Բանի մը քաջատրու թիւն-
ներէ յետոյ, կարգաց հոգեւոր Հայ-
րիկի վերջին կողմակը, ներկաները
յոտնկայս ունկնդրեցին յորդորները
այն պաշտելի ծերունիին, որ իր գե-
րեզմանի գոտնէն կը խրատէր հայ
կազմակերպութիւնները որ մէկ կողմ

չարաչործներին, դատի տուր եւ պատ-
ժիւր նրանց՝ ասպարէզը մաքրելու հա-
մար 24-ը որ զու, նայ ժողովուրդը, ո-
րինակիկի եւ կուլտուրական ազգ էիր
համարվում, իսկ այսօր վարկածիկ եւս
դառնի, ուրիշ ազգերի սննդում ու-
րիշ տեսակ եւս երեւում, ուրիշ
ազգերը փոխել են իրանց կարծի-
քը քու վերաբերեալ եւ զու այսօր
խաղախ ազգ եւս համարվում:
(Մշակ) Բ. Զաքարեանց

ԴԱՍԱԼՔՈՒԹԻՒՆ

Ազգ. վարժարանի Հոգաբարձութիւնը

Այն Հոգաբարձութիւնը որ
թմրակահարութեամբ ու մեծամեծ
խոստումներով պաշտօնի ձեռ-
նարկեց, այն հոգաբարձութիւնը
որուն երեք օժանդակները աշ-
խոյժով և եռանդով գործող (ըստ
Ռազմիկի) երիտասարդներ էին,
յուսահատած վարժարանի ան-
կերպարան վիճակէն, ուսուցիչ-
ներու անխնայանք անձեռնհասու-
թենէն դասաւիթ կըլլայ:

Ո՛վ է պատասխանատուն կըր-
թական գործին այս աստիճան
անկման եթէ ոչ անփութ հոգա-
բարձութիւնը, որ Ուսուցչ. Միու-
թեան մը խոստումներէն հրա-
պուրուած, ողու մը պէս, հաւատք
ընծայեց, և վարժարանը յանձ-
նեց մարդոց որոնք ձկնորսի մը
չափ բարեխղճութիւն չունին:

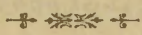
Հոգաբարձութիւնը չը խղճար
արգեօք երբ իր ետեւը կը թո-
ղու կրթական աւերակ մը: Այլ-
կանց վարժարանը, իւր տիրացու
ազատամտութեան շնորհիւ, Պաշկա-
րական վարժարանի փոխուեցաւ:
Միւս վարժարանն ալ կէս պուլ-
կարացած վարժարան մը կարե-
լի է նկատել, քանի որ հայերե-
նէ և Աղղ. պատմութենէ զատ
միւս ճիւղերը պուլկարերէն լեղ-
ուով կրակաւորուին, այն պատուա-
կով թէ անկէ ելլողները կարո-
ղանան պուլկարական կիմնադրա-

ները ընդունուիլ: Այս հաշուով
Տաճկաստանի եւ Ռուսաստանի
Հայերն ալ պէտք է որ նոյն ծակ
փաստաբանութեան հետեւելով ու-
սուցման ճիւղերը թուրքերէն և
ուսերէն լեղուով կատարէին
նախակրթարաններուն մէջ, և այս
աւելի բանաւոր պիտի ըլլար քա-
նի որ հայերը սոյն երկիրնե-
րուն մէջ աւելի կը նպաստաւոր-
ուին:

Չի մտածուիր որ վարժարանէն
ելլող տղոց մեծագոյն մասը գոր-
ծի կերթայ, մաս մը Թրանսա-
նոց դպրոցը կը յաճախէ, և ան-
նշան մաս մըն է միայն որ կիմ-
նաղիւս կը յաճախէ: Կը կարծենք
թէ քիչ թէ շատ խնամեալ կըր-
թութիւն մը տալով գործի մար-
դիկներ պատրաստել պէտք է ըլլայ
հոգաբարձութեան մը նպատակը:

Կը հարցնենք թէ ինչո՞ւ այս-
չափ շուտ կը քաշուի պատուա-
կան Հոգաբարձութիւնը. դո՞ւն ի-
րեն հեռ աւելի իր բերած աղ-
տոտութիւնը, որուն պժգանդով ե-
րես կը դարձէ: Մ.

ՈՒՍՈՒՑՉԱԿԱՆ ՄԻՈՒԹԻՒՆԸ

Պ. ՀինՏԼԵԱՆԻՆ

«Ռազմիկայ»ի Սեպտեմբերի թիւը
նոյնմբերի վերջերը ստացուեցաւ: Եր-
չափ պէտք էր ուշանար քանի որ կը
պարունակէր յօդուածներու զեղչերիկ
փունջ մը, որը որչափ շուտ կարդա-
ցուէր հասարակութենէն (եթէ կար-
գացող կայ) այնչափ շուտ հերքուած
պիտի ըլլային մեր գրեթէ բոլորները,
որոնք անսնուեցան «Բրաւունք»ի մի
քանի թիւերուն մէջ, եւ որոնք խո-
րապէս վիրաւորած են մեր քննադ-
տիչը:

Դուք ՀինՏԼԵԱՆԻՆ, դատ մը պաշտ
պանելու համար դիմած էք կեղծքի
եւ սուտի, որ ամենեւին չի համեմա-
տիր մեր վ. յիշած համբաւին ու հրմ-
տութեան(«) Եփացած տղուն մը յի-
շոցով ու լրբերի գարձուածքներով չէ
որ մարդ կրնայ գրուածք մը ջրել: Ձեր

մանուածապատ գրութիւնը ձեզի յա-
տուկ թափթփած ուժեղամբ մը խճողեր
էք: Կը ճողաւորանէք ազնիւ ձայնէն,
առանց հրապարակ նետուած խնդիր-
ները լուծելու: Կը զարմանաք որ յօդ-
ուածներ կը գրենք: Լաւ գիտցէք որ
երբ դուք տակաւին հայերէն խօսիլ,
գրել չգիտէք մենք անարժանաբար
գրած ենք մեր կարողութեան չափով
առանց ձեր հրամանին սպասելու:

Ի՞նչ ըսել կուզուի զիքք ընդօր-
նակիլ բանով: Կը խոստովանինք որ
մեզ յանձնուած գիտական ճիւղերուն
համար աշակերտներուն կարողութեան
համեմատ օգտուելով Թրանսերէն եւ
Հայերէն գրքերէ տառապատած ենք
տետրակներ, եւ մենք այս յօդուածու-
ցիլ աշխատութիւնը կատարած ենք
այն ժամանակ, երբ դուք ընկերվա-
րական բանախօսութիւններ ընելու
փորձեր կընէիք, երբ գուցէ ձեզի
չէր ջորեկ չը զատուող Պ. Ա. ին հետ
մեր կողմէր ուղղուել փորձեր կընէիք
անցնելով ձեզ այնքան օրինի պա-
տահանիկին առջեւն (Պ. Ա. ձեր ծա-
նան, մեր աշակերտն էր թէ՛ դուք ա-
նոր ծառան կամ աշակերտն էիք: այս
հարցումը կընենք անոր համար
որ դուք եւ մեր քննադատները ամէն յա-
րաբերութիւն ծառայութեան կամ ա-
շակերտութեան իմաստով կրնաք բմ-
բռնել: Դուք չէիք ՀինՏԼԵԱՆԻՆ որ
մեր այդ պատրաստած տետրակներէն
Փիզբիներ գործածեցիք պատահակա-
նութեամբ ձեզ յանձնուած աղջկանց
Դ. Դասարանին համար ինչո՞ւ էի
գործածեցիք այն գիրքը, որով ընդ-
րինակած էինք ինչպէս հիմա կընէք:
Երեք տարի առաջ մեր սարքած դա-
ւադրութեան վրայ խօսելով մեզի ալ
դեր մը կուտաք եւ կաւելցնէք թէ
ստորագրութիւններս ետ առած են:
Քանի որ երեք տարի առաջուան խն-
դիրը հրապարակ բերիք, ուրիշ մի
զատազարտէք զմեզ եթէ մեր սիրտը
վրդովիւ չափ դառն ճշմարտութիւն-
ներ յայտնենք:

Ընդունեցէք որ երբ մենք պաշտօնի
ձեռնարկեցինք վարժարանը վաղուց
սկսած էր: Միայն մէկ ուսուցչական
ժողովի մը ներկայ գտնուեցանք, ուր
այն սպասուորութեան տակաւնացինք որ
կարծես թէ վարժապետ ու վարժուէի
աշխուհը հաւտքուած էին զիրար ցու-
ցադրելու տեղով մը վարակուած եւ
ուր իրր թէ մանկավարժութեան ա-
նունով կը մերժուէր վարժարանին
յատաջգիծութեան համար եղած ամէն

առաջարկ: Տնօրէնութիւնը տեսնելով
որ այս կարգի ուսուցիչներով ժողով-
ներ ընելով օգուտ մը չբաղր վար-
ժարանը եւ գրեւոր օլտուտ առա-
ջարկութիւնները կը մերժուին ձայ-
ներու մեծամասնութեամբ, ձայներ, ու-
րոնք ակնյայտի կերպով կը գործած-
ուին ի նպատակ ուսուցիչներու հան-
գաթին եւ ի վնաս աշակերտութեան,
Տնօրէնութիւնը կըսենք, վերջուց ու-
սուցչական ժողովը քանի որ ինքը ինք-
նաբերաբար կազմած էր զայն կարծե-
լով թէ այս կերպով աւելի կը նը-
պաստաւորուի գործը, Թմանայու հա-
մար թէ որչափ իրաւունք ունենա-
րէնք իր այս քայլին մէջ եւ հասկնա-
լու համար թէ հոգաբարձութիւնը ինչ
կը մտածէ այս մասին, խմբագրուե-
ցաւ նամակ մը: Որո՞ւստորագրեցինք
որ ուսուցիչները: Այս նամակին վրայ
հոգաբարձութեան եւ ուսուցիչներու
խառն ժողով գումարուեցաւ: Ատե-
նապետը յայտարարեց թէ տնօրէնը ա-
զատ է ուսուցչական ժողովներ գու-
մարել կամ ոչ: Այս պայմանով յանձ-
նած է իրեն վարժարանը: Հոգաբար-
ձութեան անդամներէն մէկը որ նա-
խապէս պատրաստուած էր այս խնդ-
րոյն համար, հակառակ պնդեց, անոր
ձայնակցեցան նաեւ դատարիները, ո-
րով փոթորիկ մը փրթաւ: Մենք այդ
ժամանակ հասկցանք որ զգործին մէջ
տարբեր հայերէն կային: Ու անկէ
յետոյ մենք շմանակցեցանք մեր ժո-
ղովներուն Պ. ՀինՏԼԵԱՆԻՆ անոր հա-
մար որ մեզի համար խնդիրը լուծ-
ուած էր: Ձեր նպատակը չէր միայն
հարցում մը ձեռնարկել, այլ տապալել
Տնօրէնութիւնը (ցարկով չի լինելով ան-
շուշտ) որպէս զի անկէ վերջը մեր ու-
ղած խաղը խաղաքէ վարժարանին մէջ
(համբերութիւն):

Այստեղ խնդիր չէ կայ ստորագրու-
թիւնը ետ առնելու: Ո՛չ, խեղաթիւրող
ՀինՏԼԵԱՆԻՆ, այստեղ բաժանում եւ
կարծիքներու տարբերութիւն կայ:
Դուք անխղճ ընէ կը ստէք այդ տե-
սակ բան մը մեզ վերագրելով:

Մարգարեան

(Շարունակելի)

ԼՈՉԱՆԻ ՀԱՅ ԿՐԹԱՐԱՆԸ

Կարգ մը եւրոպացի փռօթե-
սէօրներէ և մէկ քանի ուղղային-
ներէ կազմուած Մասնաժողով մը
ստաճնած է հովանաւորութիւնը

— Ինչ հիշու որ այս կողմերը եկաք:
— Ձեռն ինչ մեծքս պահեմ. վան-
քին մէջ երեսուն տարի կեանք ան-
ցուցի: Բոլոր աշխարհքս, բոլոր մտա-
ծումս, բոլոր անձնութիւնս ա-
ղօթքն էր ինծի համար: Օր մը քուէն
մէջ հրազ մը տեսայ: Կին մը գէմս ե-
լաւ: Ու ձեռքով մը նշան ըրաւ որ կե-
նամ նայեցայ ու մտիկ ըրի. «Ես Աստ-
ուածամայրն եմ, ըստե ան, կուղիս որ
«Տիրամայր» կոչուած վանքն երթաս
ու ձեռքովք անոր սաճարին կանթիղը
լուսես»: Արթնցայ ու սկսայ մտածել
ուր է այդ «Տիրամայր» վանքը: Մտա-
ծումներուն մէջ դարձաւ քնացիւր էի:
Ահա այդ կինը ծագելով երեւցաւ ի-
մի ու հարցուց. «Ինչո՞ւ համար կը
մտածես»: Ան ասեմ թոթովելով մը-
միջեց. «Աստուծո անարատ կի-
ն, պարտքս ըլլայ, երթամ, սակայն քու
անուանդ ամեն տեղ տաճարներ կա-
ռուցուած են, ըսէ ինծի, ո՞ւր է այն
վանքը, որուն կանթիղը լուսելու կը
գրկես զիս: Յայտնեց թէ վանայ նա-
հաճին մէջ կը գտնուի: Ահա այս

ա տաճաւ թողուցի մենաստանն ու
եւ հոս:

Միայն կանթիղ մը լուսելու հա-
մա:

— Այո՛:

Ծերունադարձ քանանս իր գլուխը
չարժեց ու ըսաւ.

— Ի՞նչ ասեմ հայր պատուական:
Վտրն է կեր վաղացքը տարի է, մեր
Աստուածամայրն ալ անոր ջախջախ
կը փնտցէ:

Աւաղակապետը չը կրցաւ իր ծի-
ծաղը զսպել ու սկսաւ դառնութեամբ
մը մըմիջիլ:

— Ե՛հ, ինչ ընէ խնդ Սաստուածա-
մար:

— Ի՞նչ պիտի ընէ, իր գործութեանը
մեռնիմ, միթէ՞ չէ՞ր կրնար չուցուել
իր տաճարին կանթիղը մարդ ձեռ-
քերը:

— Այդ այդպէս է, Տէր եղբայր.
գոնէ թնամիները կը հասկնային թէ
իրաւ դորաւորն է ան եւ այնքան խը-
ռովութիւններ տեղի չէին ունենար,
ինչպէս կըսէք:

— Բայց, ինչ որ է, եկած գտնուած
էք. երթանք որ մեր ուխտը կատար-
ուի: Երազն բարին ըլլայ:

Ու երկու եկեղեցականները գէպի
վանքը յառաջացան: Տէր Մարտիրոս
գրպանէն բանալի մը հանեց ու բա-
ցաւ դուռը: Նախագահ իմը մուկ ու
խոնաւ էր: Յետոյ տաճար մտան: Շատ
մեծ չէր ներսը. հազիւ գիւղական ե-
կեղեցիի մը ընդարձակութիւնն ու-
նէր: Բայց բարձր էր ու կամարակապ:
Պատերը մըլտած ու մամուկներով
ձածկուած էին, որոնց վրայ ուխտա-
ւորներու շրթանց համայն ներքը դրոշ-
մոււն էին: Ուղեկալին աղչեւ. խո-
րանին ձիւղ գէմը կախուած էր ար-
ծաթէ կանթիղ մը, որ Հին ժամանակ-
ներէ կը մնար: Քիւրտ Շէյխի մը
նոյ իրական յիշատակն էր. կը պատ-
մեն թէ Այլ թիւերուն է՛ն ազգեցիկ.
Է՛ն անուանի ու միանգամայն է՛ն
բարձրաստիճան Շէյխ մը վերքէ մը
կը տառապի եղբոր: Չէ մտաբեր աշխա-
րիս երեսը բժշկութիւն. դեղ ու դար-
ման որ ջընեն այդ վերքին համար: Է

(Շարունակելի)

Հօղանի հայ կրթարանին զոր հիմնած է Տօք. Մ. Նալբանդյան և որուն տնօրէնութիւնը կը վարէ ինք. Այդ Մասնաժողովը կոչ մը հրատարակած է, որով նիւթական աշակցութեան հրանէր կը կարգադրէ որպէս ինչն հաստատութեան ընդարձակումը կարգի ըլլայ ըստ նոր ծրագիր մը, զորէ Տօք. Նալբանդյանի գծած ըլլալով հետագործողներուն պատրաստ է ներկելու:

ՀԱՎԱՏԻՍԱԹ

ՄԱՔԵԹՈՆԻԱ

Առկայէ իսլահաթը իշխան էլ չիւրին սօն մէջ իսինտէ իթիֆազ հասէլ օլունտու քի առկայէ գօնթօլէօրէրի վազիֆէսի իւն միւքէլէֆ մալիյէ գօնթօլէօրէրի թային իտիլին վէ պունլարա գանալչինաս պիւրէր էվրոբալը մուալին վէրիլին Պու մուալինէրին հանկը միլլէթտէն օրաճաղարը գարարկիւր օլմալը տըր էլ չիւրէր շու գարարլարնա տայիւր քէնտի տէվլէթէրինտէն միւտագէլ սուրէթտէ իճաղէթ ալտըղլարը կիպի, տէրհալ ալթը մուաղղամ տէվլէթ նամընա Պապը Ալիյէ նոթայը վէրէճէքլէր:

— Հալէպտէն 2 թապուր ասքէր Աճէմիստաղ սինօրընա եօլա շըգարըլը տըր:

— Եւմէնին ահվալը թէքլար աղըրէաշմը տըր: Շամ օրտուսընտան (պոչինճի օրտու) 3 թապուր ասքէր Եւմէնէ կէօնտէրմէք իշխան վէրիլէն էմիրլէր էնվաի միշքիւլաթ սէպէպի իշի իճրա օլունմալըլար:

— Սթանպօլտան աթիտէքի պիւտիլիմի տըր:

Քէսմի պիւր նոթայա պինաէզ Պուկարիատա պուլսուղու հայ վանլարտա պուլաշըգ խասթաղըղ զուհուրա կէշմիշ օլմալընտան նաշի Պուկարիատան թիւրքիայա հայվանաթ վէ օթ կէթիլիմէսի եասագ օլմալ տըր Եւմէն էմրէ գատար:

— Սթանպօլըն բէք ֆէնա կէօրիլէն մալիյէ վէ թիւճարիյէ բիաջասընըն ահվալը տիւղէլիպ էյիլէշմէքտէ տիւր: Թաթիլի թէէտիյաթ իթմիշ օլան Յակոբեան գուճրանեասընըն իշի տօթանէ սուրէթտէ թէպիլիյէ իթմէք իշխան մուլապէլէ օլունիյօր վէ հէր հալտէ հալշ օլընաճագ կէօրիլին յօ: պու էվլէր իլէ միւնասիպէթի օլան պիւր քաղըմ էվլէր տալի պիւր մուտտէթ զայիֆիլիէ օլիյօրլարտը իսէաէ, Պանդ Օթոման իգթիվա կէօիլէն եարտըմը վէ պու սալէտէ օնլարըն վաղիլէթի գալիլէշիյօր: Թաթիլի թէէպիլիյաթ իտէն Շուլը Պիրատէրլէր պու վէճիլէ իշինի տիւ:

վէթտի վէ ահվալ իթմէքտէ տիւ:

— Բուճ բաթրիզհանեսի Մաքէթոնիատա Պուկարլարըն Բուճ էհալիսինէ գարշը ցինայէթ վէ թիւճալիլաթ ընտան տօլայր պէօյիլ տէվլէթ էլ չիւրիլէնէ կինէ պիւր իշիլիքեանալէ վէրմիշ իտէն էլ չիւրէր Բուճ բաթմիզհանէնի թարաֆիլիլինի վէ հաղըղաթը քլթմ իթտիլինի կէօրէքէք պախուսուտ տահա շու կիւնէրաէ Բուճ չէթալարըն բէք չօգ պուլկար պիլիլինաշարը գաթիլ իթտիլիլէրին նաղարա ալարագ Բաթրիլին թագրիլինի բէաթ իթմիլլէր:

— Գարապ սինօրընտա Նոյեմ 23 տէն 28է գատար գալիլան վուգու պուլմալ տըր: Թէնէրալ Շիմի բաշա օրտա պուլունարագ, Միթրօվիցա վէ Իբէք իշխան իմտաղ իսթէտի Տէրալ ասքէր Ենիտէն Եօլանըլտը:

ՍԱՐԱՑՈՎՆ ԳԱԹԼԻ

Մաքէթոնիա իսթիլալընըն բահպէրի վէ պիւթիւն պուկար միլլէթինին սէվիլի գահրամանը Պօլիս Սարաֆու վէ ալիմ վէ վաթանէքլէք Կալվանիլ չարչապա կէճէսի Սօֆիատա Սարաֆուլըն էվինտէ գաթիլ օլունտուլար Նիքօլա Բանիցա նամ թիւնօվալը պիւր չէթա բէյիսինտէն:

Գաթիլ Սարաֆու վէ Կալվանիլ իլէ պէրապէր Սարաֆուլըն էվինտէ կիճէ Եւմէք իշիլէքտէն սօնրա կիտէճէկի էսնատէ Ուրաֆուլըն սօպագ գտուսընը աշմայա մէշ զուլ օլտըղը սանիլէտէ բէվօլլէր իլէ անը սօլ կէօղիլնտէն վէ Կալվանիլը սօլ Եիւզիլնտէն վուրուպ էօլտիւրըլտը:

Իշպու ճինայէթին ասըլ սէպէպլէրի Սօֆիա ճէրիտէրլէրի աշըգտան սեօլէմէյօրլար, ֆաթաթ զըմնէն անլաշըլտըղընա պինաէն, Գաթիլ Մաքէթոնիա գօմիթէ բէյիսինտէն Սանտա նոքինին առաւը իբէն քէնտիսինի անա խասիմ վէ Սարաֆուլա տօսթ կէօթէրէրէք պիւր գաշ հաթիթա Սօֆիատա պէրապէր կէզտիլիլտէն վէ խայրը պիւր վէ ֆիշէնկ տալի Սարաֆուլտան ալտըգտան սօնրա էրթէսի կիւնիլ կինէ Մաքէթոնիայա կէշմէք հաղըրըղնտա պոլունուր իբէն պու ալաղ ճինայէթի իշիլէմիշ տիւ:

Պունտան էվլէլ պիւր գաշ տէֆա Սարաֆուլը էօլտիլմէք իշին տիլէր ֆըրգատան առաւլար կէօնտէրլիլի:

Սուլթան Սարաֆուլը էօլտիլմէնէ 10.000 լիւրա վաթ իբմիշ իբէն, պիւր պուկար վօլմօտայ տըր իճրաթիթի Հաթիտ աղա սէվիլնէճէք Եւմէք:

ՊՈԼԿԱՐԻԱ ԷՎ ԲՈՒՍԻԱ

Կրանգիւժ վլատիլիլին Պուկարիայա կէլմէսի միւնասիպէթէ էվրոբա ճէրիտէրլէրի պիւր Բուճ Պուկար իթթիֆաղը թանշիմ օլունմալ տէտիլէր վէ պու շայէալը նիմրէսմի սուրէթլէ թէքզիպ իթտիլէր իտիւ:

Պագաթ շիմտի թէգրար օթէքզիպլէր խիլաֆընտ օլարագ Պիլիլինի թալիլէլլաւըն Լօնտրա մալապիլի Եպիյօր քի հիւքիւմէթ մէթ մէնպայի մէվօաքէսինտէն քէնտի ալտըղը մալունթ իւղէր կրանտիւք վլատիլիլ Բուճ պուկար իթթիֆաղնալէսին քէնտի իմզալմալը տիւրմաթ աշիլիլէրինտէ պու օլմալ պիլմիշ պիւր վուգաթ առա իտէյօրլար ինկիլիլէր իտէ պու իթթիֆաղը քէնտիլէրի իշին մաղարաթլը պիւր տարպէ կիպի թէլաղգր իտէրլէրէ իմիշ: Լէկէր Պուկարիա թուրքիա իլէ մուհարէպէ թուլալար իտէրուսիա 18 ալայ սիւվարի վէ թօրը Պուկարլարա Եարտըմ կէօնտէրէճէքի:

Պուկարլիլա տալի քէնտա թօրիլ վաթօրլարըն թիւրքէ գարշը Բուսիայա Եարտըմ վէէրէճէք իմիշ:

ԲՈՒՍԻԱ

Բուճ ճարօն մուհարէպէսինտէ Բօթ-Արթուրը թէսիլ իթմիշ օլան Շիէօնէ, Սմիլնիլ Թօգ վէ Բէյ թէնէրալլարըն մուհարէպէսի տիլմալը հարպ հուգուրունտա իճրա օլընիյօր իսթիմալ օլընաճագ 150 շահիլտէրտէ Թէնէրալ Գուրօթթիլի վէ ալիլալ վիւրլէր տալիլ տիլլէր:

ԶԻՆ

Հօնկոնկտան պիւտիլիլիլիլիլըքէ, աշլար Գուանքսիլիլալէթինէ կիլուպ իւղ գալէ զապիթ իթմիլլէր: Հիւքիլմէթ մէշքիւր վէլայէթտէ իտարէի աքէրիլ իլան իթտիլի վէ առըլարլին զապիթ իթտիլի գալէլէրէ գարշը ասքէր տալի մէվգըլար թուլալար չէտիտ պիւր գալիլայա թուլալար չէտիտ իւր կիւն վէ պիւր կիճէ մուհարէպէ տէվալիլմիշ թարաֆէլտէն բէք չօգ թէլէթեաթ օլունշի տըր:

ԱՃԷՄԻՍՏԱՆ

Թէպրիլտէ աճէմլէր պիւր Բուճ թաղապընա հագարէթ իթմիշ օլտըղլարտը սէպէպլէ բօլիսիա չէտիտ թէտպիլլէր էլէ ալտը Աճէմլէր պուլտան տօլայր հիտտէլէնուպ ըօլիս միւտիլիլիլի էօլտիլլարտիլլէր:

ՄԱՐՈՔ

Մարա սրիճէլէ նալէ Թարան Սպանիա էլլապէլիլիլի իլաի հասըլ օլա Մարաք իլաի սահիլլէրի վէ իլիմանլարընտա տէրհալ իսիա թէշքիլաթ իճրա սուն վէ պիւթիլնէ վլօրալլալէմաք սաթիլմայա մէզլէթ վէրիլիլիլի:

ԹԻԻՃՃԱՐԻՅԷ

ՉՈՒՐԷ

Պուկար	100	քիւ	16-45
Երապա	57-62	լիպ	12-40
Արթ			
Վաթ	100	քիւ	15
Արապա	45-52	լիպ	8-20
Երապա	33-36	լիպ	5-60
Պուկար	100	քիւ	13-13
ՉՈՒՐԱՐ արապա	52-57	լիպ	9
ՅԱՄԱՆԷԱՆ	100	քիւ	18
ՏԵՐԷ արապա			8
ԲՈՒՐԱՐ արապա	55-60	լիպ	18
ՄԻՍԻՐ			9
Իրանէ վաթ	20-25	լիպ	10
արապա կէլմէքտէ			մու
լէսի նաթօլտէ	20	քիւ	արապա
ալլէսի քէզա նաթօլտէ	20		
ՊԱՐԱՐԻՅԷ			
Վարպ	բիաջապընտա	պաղպ	
մալլէլին պու կիւնքի ֆիլալթը			
Ֆրանք իլէ			2.05
ԳԱՆԷ			
Գէթիլ իլէ			
Եւմէք	քէմէլ	սանտը	
Գիլիլմէ	ճէնօլա	չուլալ	
Գիլիլմէ	Թիլիպ		
Բիգօ			
ԿԱՐ Սանտըր			
ՉԵՐԻՆ Լաղը քիւ			1.25
ԳՈՒՐՈՒ Իւլիլ			
Եուճուրիա	100	ալէթ	

ՏՕԲԻ Կ ԳԼԱՍԻՐՈՒԹԻ

— Աւագ բիշկ վառնալի առաջիկ հիւանդանոցի ներքին հիւանդանոցի բաժնին:

Մասնագէտ ներքին շրջային Երեքեկան (կնոյ) հիւանդանոցի բաժնին: Գիլիլմէ անալիզ, միքրօսկոպի հիւանդանոցի բաժնին Եւ Ելքաբալա:

Հիւանդանոցի կընդունի իր բնակարան մէջ Ժամը 2—5:

Աւագ վառնիլ վօթի թիւ (Թագապիտու իլան զէմ)

ԾԱՌԱՅԻՒՆ ԳՐԻԲԵՐ

ԾԱՌԱՅԻՒՆ Ա. հատոր 163 էջ 1 ի. » 143 էջ 2 ՈՒՐԱՐԱՆ Կամ ՄԻՍԻԱ 20.34.40. Երկրորդ անգամ տպուած է Կոնստանդնուպոլիս 1 ֆր:

ՆԵՏՏ. Կը պատկերացնէ Պուկարիա նիւտ ու կաղը ու թուրք կրամ տատապանքը անոնց ապա թէնէն տաղ. Գին 50 սանգիմ:

ՉԵՐԻՆ ԻՐԱՆ ՉԵՐԻՆ Պաշտօն ճաճ շահայատանի իրական Գիլիլմէ: 2. Գիլիլմէ 1 ֆր:

Այս գիրքը ստանալու համար ՎԱՐՆԱՆ «ԻՐԱՆ ԵՎ ՊԻՐԱՆ» ի իւր Բուճին:

ՏՊԱՐԱՆ «ԻՐԱՆ ԵՎ ՊԻՐԱՆ» — ՎԱՐՆԱՆ

Издатель: А-ръ М. Торосьян